

TABEL 4.4. SUULISE SUHTLUSE KVALITATIIVSED TEGURID

	KEELEPAGASI ULATUS Skaalatabelite 41 („Üldine keelepagas”), 42 („Sõnavara ulatus”) ja 48 („Keelekasutuse paindlikkus”) põhjal	KEELELINE KORREKTSUS Skaalatabelite 43 („Sõnakasutus”) ja 44 („Grammatika korrektsus”) põhjal	SOTSIOLINGVISTILINE PÄDEVUS Skaalatabeli 47 („Keelekasutuse olukohasus”) põhjal	KÕNE LADUSUS Skaalatabelite 48 („Keelekasutuse paindlikkus”) ja 52 („Kõne ladusus”) põhjal	SUHTLUS Skaalatabelite, 37 („Suhtluskoostöö”), 38 („Selgituste palumine”) ja 49 („Vooruvahetus”) põhjal
C2	Oskab mõtteid paindlikult ümber sõnastada ja varieerida keelekasutust, et edasi anda ka peenemaid tähendusvarjundeid, rõhutada või eristada vajalikku ning väljendada ühemõtteliselt. Valdab idioome ja argiväljendeid.	Kasutab grammatiliselt õiget keelt järjekindlalt isegi siis, kui tähelepanu on mujal (nt ütluse planeerimisel või teiste asjaosaliste reageeringute jälgimisel).	Tajub kõnelejate väljendusviisis avalduvaid sotsiolingvistilisi ja ühiskondlik-kultuurilisi norme, oskab oma keelekasutuses neid arvestada. Oskab tulemuslikult vahendada sihtkeelt ja tema enda emakeelt kõnelevaid isikuid. Oskab vahendajana arvestada ühiskondlik-kultuurilisi ja sotsiolingvistilisi erinevusi.	Väljendub vabalt, loomulikult ja ladusalt. Oskab sujuvalt uuesti alustada ja raskeid kohti ümber sõnastada, ilma et vestluspartner seda õieti märkaks.	Suhtleb vabalt ja vilunult. Oskab tabada mitteverbaalseid reageeringuid ja intonatsiooni-varjundeid ning neid ka ise kasutada. Oskab siduda oma juttu teiste omaga, valdab vooruvahetust, oskab viidata, vihjamisi rääkida jms.
C1	Valdab mitmekesisest keelevara, mis võimaldab tal valida sobivaid vahendeid, et mõtteid vajalikus stiilis selgelt väljendada. Suudab raskusteta väljendada paljudel üldistel, hariduse, töö ja vaba aja teemadel, ilma et peaks piirama seda, mida väljendada tahab.	Kasutab grammatiliselt õiget keelt, vigu tuleb ette harva ja neid on raske märgata, tavaliselt parandab vead ise.	Kasutab keelt paindlikult ja tulemuslikult enamikul suhtluseesmärkidel, valdab emotsionaalset ja vihjelist keelepruuki, oskab teha nalja.	Väljendub ladusalt ja loomulikult, peaaegu pingutuseta. Keerulisema teema korral võib loomulik, sujuv kõnevool siiski takerduda.	Oskab eesmärgistatult ja vabalt valida sobivaid fraase, millega sõna saada, kõnevooru hoides mõtlemisega võita või oma juttu teiste omaga siduda.
B2	Oskab keelt piisavalt, et sõnu otsimata selgelt kirjeldada vajalikku, väljendada seisukohta üldistel teemadel. Kasutab ka liitlauseid ja lauselühendeid.	Valdab grammatikat küllaltki hästi. Ei tee vääritimõistmist põhjustavaid vigu ja suudab enamiku eksimustest ise parandada.	Suudab mõningase pingutusega osaleda ja kaasa rääkida arutelus, isegi kui kasutatakse argikeelt ja kõnetempo on kiire. Oskab suhelda emakeelsete kõnelejatega, ilma et ta neile tahtmatult nalja teeks, neid ärritaks või neilt tavapärastest erinevat käitumist eeldaks.	On võimeline kohanema vestluse suuna, stiili või rõhuasetuse muutustega. Oskab kõnetempo hoida enam-vähem ühtlasena ka pikemate kõnelõikude korral. Võib kõhelda vormide ja väljendite valikul, kuid pikemaid pause teeb harva.	Oskab vestlust alustada ja sobival ajal kõnevooru võtta; oskab soovi korral vestlust lõpetada, kuid ei pruugi seda alati teha kõige kohasemal viisil. Oskab toetada arutluse käiku, näidates, et mõistab kuuldut, haarates teisi kaasa jne.
B1	Oskab keelt piisavalt, et väljendada igapäevateemadel (perekond, huvialad, töö, reisimine, päevasündmused), kuigi jutus võib ette tulla takerdusi ja kaudset väljendust.	Oskab tavaolukorras tüüpkeelendeid ja moodsustemalle üsna õigesti kasutada.	Oskab lihtsate keelevahendite abil rahuldada keskseid kõnetarbeid (info andmine ja küsimine, selgituste nõudmine, arvamuse ja suhtumise väljendamine). Tunneb peamisi viisakusnõudeid, oskab neid täita.	Oskab paindlikult kasutada lihtsaid keelevahendeid, et väljendada vajalikku. Oskab arusaadavalt väljendada, kuigi pikema kõnelõigu korral teeb sageli pause, et otsida sõnu ja grammatilisi vorme või korrigeerida sõnastust.	Oskab alustada, jätkata ja lõpetada lihtsat silmast silma vestlust, kui kõneaine on talle tuttav või huvipakkuv. Oskab korrata eelkõneleja öeldut, et kinnitada vastastikust mõistmist.
A2	Kasutab lause põhimalle ning meeldejäetud fraase ja käibe väljendeid, et vahendada lihtsat teavet igapäevastes tavaolukordades.	Kasutab küll õigesti mõningaid lihtsaid tarindeid, kuid teeb sageli vigu ka grammatika põhivaras.	Suudab vahetada lühikesi lauseid, oskab tervitamisel ja pöördumisel kasutada igapäevaseid viisakusväljendeid. Oskab esitada kutset, teha ettepanekut ja vabandada; oskab kutsele, ettepanekule ja vabandusele vastata.	Oskab end mõistetavaks teha väga lühikeste lausungite abil, kuigi sageli on märgata pause, ebasobivaid alustusi ja ümbersõnastamist. Oskab sõnu ümber tõstes varieerida äraõpitud fraase, kui olukord seda nõuab.	Oskab märku anda, kui saab jutust aru, kuid mõistmiskeskuste tõttu ei suuda ise vestlust ülal hoida. Oskab paluda tähelepanu.
A1	Teab lihtsaid põhiväljendeid iseenda ja mõne konkreetse olukorra kohta.	Kasutab vaid üksikuid meeldejäetud tarindeid ja lausemalle.	Oskab kasutada kõige lihtsamaid igapäevaseid viisakusväljendeid (tervitades, hüvasti jättes, ennast tutvustades; oskab öelda „palun”, „tänan”, „vabandust” jms).	Tuleb toime väga lühikeste sidumata valmisfraasidega. Teeb sageli pause, et otsida väljendeid, hääldada võõramaid sõnu või korrigeerida sõnastust.	Suudab suhelda lihtsas keeles, kui vestluspartner on nõus teda parandama, öeldut kordama või ümber sõnastama.

Allikas: Keeleeksamite sidumine Euroopa keeleõppe raamdokumendiga: õppimine, õpetamine ja hindamine. Käsiraamat. Algne tööversioon. Euroopa Nõukogu, 2003, tõlge eesti keelde, REKK, 2009.